

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

Heliga trefaldighets dag

”Gud – Fader, Son och Ande”

2 Mos 3:1-15

Rom 11:33-36

Matt 28:16-20

Ps: 18, 339, 393, 751

”Vad heter du Gud?” Frågan verkar oskyldig, att vilja veta någons namn är ju bara ett steg för att lära känna denne. Vi presenterar oss ständigt för människor som vi träffar för första gången.

När Mose möter Gud i den brinnande busken så borde det väl inte vara en märkvärdig fråga, att fråga vad Gud heter. Men ändå så tycks han förstå det vanskliga i det: han gör det lite inlindat, liksom i förbigående: ”Om jag nu kommer till israeliterna och säger att deras faders Gud har sänt mig till dem och de frågar efter hans namn, vad skall jag då svara?” (2 Mos 3:13) Jag tror inte att Mose bara tänkte på vad han skulle svara folket, jag tror att han även själv var angelägen att veta, även om han inte riktigt vågade säga det rakt ut.

Guds namn är ju de fyra bokstäverna JHVH. Vi har bara konsonanterna, inga vokaler. Vi vet inte hur det ska uttalas. Kunskapen om det var bara något som översteprästen kände till och namnet uttalades bara en gång om året när han gick in i det allra heligaste på den stora försoningsdagen.

Men varför så mycket hemlighetsmakeri kring Guds namn? Ja, namnet på bibelns tid uttrycker bärarens inre egenskaper och väsen. Att känna Guds namn skulle innebära att man då skulle man ha kunskap om Guds väsen. Och kunskap är ju makt, vi skulle alltså då ha bemäktigat oss honom. Att förstå något är ju detsamma som att ha kontroll över detta.

Mose fråga var alltså inte så oskyldig. Och inte så ovanlig heller. Nog vill vi alla begripa oss på Gud och förstå honom. Oavsett om det handlar om att vi blivit drabbade av lidande eller om det handlar om ovilja att släppa kontrollen: en önskan att ha en tro utan frågetecken. Sökandet efter Gud handlar kanske inte så mycket om han *finns* utan mer om *vem* han är och vad han *vill*. Människor har många gånger varit frustrerade över Gud: vem är du? vad är ditt namn?

Men det går inte att fånga in Gud i rationalismens garn. Vi kan inte tvinga in honom i våra mallar och definitioner. Det är just detta som judendomens förbud att uttala namnet är ett uttryck för: det är en ödmjuk insikt att Guds innersta väsen är oåtkomligt för oss.

Även läran om treenigheten har mött irritation just för att den verkar så motsägelsefull. Hur kan Gud vara en och tre samtidigt? Förstå det den som kan! När Muhammed kom till tro så var just treenigheten det största hindret för honom att ta hela steget till kristen tro. Det är

därför som Islam har fastnat i en monistisk Guds bild, där Gud är upphöjd över allt i ensamt majestät.

Men treenigheten är inte till för att trötta våra hjärnor utan för att trösta våra hjärtan. Det som treenigheten vill säga oss är att Gud är *en* men inte *ensam*. Gud är gemenskap, Gud är kärlek och kärlek kan bara existera i en relation.

Och nu börjar vi komma in på den andra sidan av myntet. Gud är relation och har bjudit in oss, dig och mig i denna relation. Paradoxen är att Gud inte bara är den okände, den oåtkomliga och upphöjde, utan Gud är också den som har stigit ned till vår nivå och söker oss. Vi kan inte Guds namn det vill säga, vi kan inte med språkets hjälp fånga honom i en definition. Likväl kan vi tala om honom och med honom eftersom han har gett sig till känna och talat med oss.

När Gud mötte Mose i den brinnande busken så var det för att uppmana honom att leda folket ut ur Egypten. Gud börjar med att säga: ”Jag har *sett* hur mitt folk plågas, jag har *hört* deras klagorop. Därför har jag *stigit ned* för att befria dem och föra dem från Egypten till ett land som flyter av mjölk och honung.”

Gud har sett hur folket plågas och hört deras klagorop. Gud är en Gud som ser och hör. Ingen tragedi, ingen olycka, inget förtryck undgår honom. Ingen människa behöver egentligen lida i ensamhet, Gud finns alltid där.

Att bli sedd och lyssnad till är nog så viktigt. Bara att få prata om en jobbig sak underlättar. Men Gud nöjer sig ändå inte med det.

Gud har också stigit ner. Gud stannar inte i sin himmel. Han stiger ner till vår sargade värld. Allra tydligast gjorde han det när han blev människa i Jesus Kristus.

Vill vi hjälpa en annan så är det viktigt att vi möter denne på hennes egen nivå. Vi kan inte hjälpa om vi kommer von oben. Bara om vi stigit ned och förstått det hon förstått kan vi vara till någon hjälp. Och Gud steg ned till oss, för bara så kan han hjälpa oss och befria oss. Den okände och oåtkomliga blir en av oss.

Men tillbaka till Mose fråga: ”Vad är ditt namn?” Han fick ju faktiskt svar: ”Jag är den jag är. Säg dem att han som heter ”Jag är” har sänt dig till dem.” Namnet ”Jag är ” är en anspelning på Gudsnamnet JHVH. Vi vet inte exakt betydelsen men klart är att det har med verbet ”vara” att göra. Gudsnamnet innebär att Gud är det yttersta Varat, den yttersta verkligheten. Den som allt annat beror på. Han är den oåtkomliga samtidigt som han finns överallt. Vi kan inte nå honom men heller inte göra något för att undgå honom.

För mig är på något vis båda sakerna uppmuntrande. Både att Gud är långt ovanför vår begreppsvärld och att han har stigit ned till oss på vår nivå. För tänk om *vi* hade kunnat förstå Gud, det hade inte varit mycket till Gud. Det viktigaste är inte att vi förstår honom utan att han förstår oss.